

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

67 ÅRGANG

3. FEBRUAR 1955

A V I N N H O L D E T : NR.
OM NÅDE OG FRIHET - DEN KATOLSKE KIRKE I ÅRET 1954. 5
EN VERDENSOVERSIKT - FRANSISKANERPATER LEO VAN
ECKEREN DØD - BLIKK PÅ TIDEN - LITURGI OG MUSIKK - 6
ET KVINNESPØRSMÅL - LITTERATUR - NOTISER - UTLANDET
NESTE NUMMER KOMMER 17. FEBRUAR 1955

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberget. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 6. FEBRUAR: SØNDAG SEPTUAGESIMA. Ep. I. Kor. 9, 24—27; 10, 1—5.
Ev. Matt. 20, 1—16. *Mandag*: Romuald, abbed. *Tirsdag*: Johannes fra Matha, bekj. *Onsdag*:
Kyrill, bisk., bekj. kirkelærer. *Torsdag*: Skolastika, jomfru. *Fredag*: Den uplettede jomfrus
åpenbaring (Vår Frue av Lourdes). *Lørdag*: Serviterordenens syv hl. stiftere, bekj.

SØNDAG 13. FEBRUAR: SØNDAG SEKSAGESIMA. Ep. II. Kor. 11, 19—33; 12, 1—9.
Mandag: Valentin, martyr. *Tirsdag*: Faustinus og Jovita, martyrer. *Onsdag* og *torsdag*:
Feriedager. *Fredag*: Simon, biskop, mart. *Lørdag*: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 20. FEBRUAR: SØNDAG QUINQUAGESIMA. Ep. I. Kor. 13, 1—13. Ev. Luk.
18, 31—43.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5,
Oslo. Telefon 42 37 43. Mandag og lørdag:
Kl. 9—13, ellers 9—16.

Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på et-
hvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften
ukenen før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

GERHARD BRAATHEN ☆ ☆
BOKTRYKKERI
MARITIM — BESTUN

☆☆☆ BOKS 106, BESTUN
TELEFON 55 72 68

TRYKKSAKER
FOR ETHVERT BEHOV

VÆRELSE SØKES

Håndverksmester satt alder, egen be-
drift, søker stort møblert værelse
adg. kjøkken og tlf. eller ev. full pens.
Henv. tlf. 55 72 68.

Katolsk pike

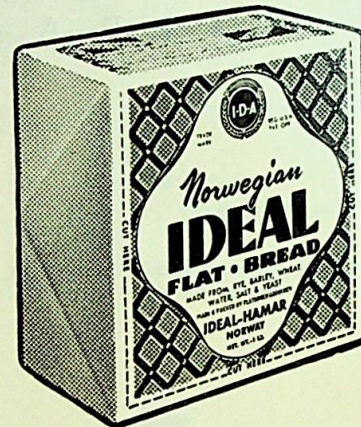
i 17-års alderen kan få fremtidsstilling i
trykkeri. Alminnelig skoleutdannelse, godt språk-
pre.

Eksp. anviser. — Snarest!

KNUTSTAD & HOLEN

FISK OG VILT

H a m a r

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke. } Oslo
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Om nåde og frihet

Holdt over Vatikanets Radio 26. jan.

Såfremt vi spurte et antall personer om hva de mener er det vesentlige i Kristendommens budskap, er det sannsynlig at mange ville feste seg ved at Kristendommen er det glade budskap om Guds nåde. Guds nåde! Vi kan ikke høre en preken eller åpne en kristen bok uten å støte på ordet. Vi har alle brukt det og det er mange av oss som bekjenner vår faste tro på Nåden som grunnlaget for vårt liv. Men her som så ofte ellers hvor det dreier seg om grunnbegrep, er det gjerne slik at om vi blir spurt direkte om hva nåde er og hvorfor det er av slik verdi, da blir vi svar skyldig.

Nåde er jo ikke bare et religiøst begrep. Vi bruker det også om mere dagligdagse ting. En embetsmann får avskjed i nåde, hvilket betyr at kongen er tilfreds med hans virke. Her er nåde betegnelsen på kongens sinnstilstand. En forbryter blir benådet. Han har kanskje gjort seg fortjent ved en eksemplarisk oppførsel i fengselet, men den nåde han er gjenstand for er fremdeles noe som skjer i kongens person. Kongen vet at forbryteren begikk sin forbrytelse, men han lar ham allikevel slippe å sone sin straff. Så meget om det juridiske begrep nåde. Situasjonen på det religiøse område er en ganske annen. Gud er ingen alminnelig dommer som den ene dag dømmer og den neste dag benåder, som dømmer en og lar en annen gå etter at de har gjort den samme forbrytelse. Han er ikke bare en øvrighetsperson, han er alle tings Skaper. I forhold til ham er vi intet. Han er fullkommen rettferdig og er evig og alltid den samme. Det kan intet være av vilkårlighet og forandring fra hans side i hans forhold til menneskene.

Og vi på vår side er heller ingen alminnelige lovovertredere. Det er ikke slik at vi har begått et feiltrinn som derpå en vennlig gammel dommer kan se gjennom fingrene med. Synd mot vår Skapers vilje er noe meget alvorligere enn det. Vi må se vår synd på bakgrunn av hva Gud har bestemt oss til, — til evig og direkte kontakt med det høyeste Gode, med et uendelig Gode. Ved sin synd stiller menneskene seg i en situasjon hvor denne kontakt er umulig. I stedet for Skaperen har vi valgt skapningen, i stedet for målet har vi valgt å nøye oss med midlet. I den grad har vi gjort dette i tross mot Gud, vil vi, når vår prøvetid på jorden er over, ikke en gang kunne glede oss over de naturens begrensede goder som vi trodde vi hadde sikret oss, for vår synd er også en synd mot naturen, som helt er rettet mot den Skaper vi ved vår synd ville rive den løs fra.

Vi forstår av denne dype forskjell at den juridiske nåde kan kaste lite lys over den religiøse. Når bibelen og den kristne tradisjon taler om Guds nåde, taler den om en realitet som er langt mere virkelig og betydningsfull enn en ren teknisk forandring av en dom, enn en forandring av en øvrighetspersons mening.

La oss i stedet vende oss mot den eneste kilde som kan gi oss beskjed her, den kristne lære. Det første vi da vil få greie på er at Guds nåde er en gave, en positiv verdi gitt av Gud til et menneske som dettes personlige tilbehør. Vedkommende blir ikke fullstendig nyskapt i den forstand at han slutter med å være seg selv, men han blir delaktig i noe som gjør at hans liv blir løftet opp på et nytt plan. Det blir et nytt liv, delaktig i en kraft som gjør det mulig for ham å vinne fram til de evige goder, såfremt han på dette nye plan søker dem, — såfremt han elsker Gud.

La oss holde dette klart: at Guds nåde er en realitet, noe Gud gir oss, en kraft, en mulighet som vi aldri ville ha kunnet erverve oss ved våre naturlige evner. Det er ikke Gud som forandres når vi får hans nåde. Det er oss selv som forandres når vi stiller oss i dette mottagende forhold til Gud, som hans Sønn Jesus Kristus tilbyr oss. Det er som å skru på lyset. Elektrisiteten var der før, men lampen blir forandret, blir levende, lysende.

En annen ting vi må gjøre oss klart er at den nåde vi får del i her på jorden, ikke er det samme som det evige liv i Gud som venter oss etter døden. Nåden forholder seg til dette som midlet til målet, som redskapet til det ferdige resultat. Å være i Guds nåde betyr altså ikke å føle seg i den syvende himmel — å føle seg lykkelig — å føle Guds nærvær. Det dreier seg overhodet ikke om følelser, men om realiteter på et dypere plan. Vi føler ikke atomene i de ting vi berører, men de er der allikevel.

Er dette klart? For noen er forklaringen kanskje for abstrakt, for andre er den kanskje alt for selvfølkelig. Men det vi har nevnt har store praktiske konsekvenser, så la oss fortsette litt til.

Det det kristne liv dreier seg om, er å nå noe som vi ikke kan nå ved våre naturlige evner og midler, — å komme til Himmelen, å nå et direkte samfunn med Gud. La oss ligne det med det å reise til et fjernt, forgjettet land, et land som vi ikke kan nå ved vanlige kommunikasjonsmidler. Vi har sett på alle jordens gode ting og vi har sett at de bare er bleke og kortvarige skygger av de goder som venter

oss ved målet. Men vi erkjenner også at for å komme dit, er vi helt avhengige av Guds hjelp. Det er denne hjelpen som kalles nåde. Hva bevirker denne nåden, det er nå spørsmålet?

Den arter seg ikke slik at Gud tar oss, med eller mot vår vilje, og simpelthen anbringer oss i det for-gjettede land. Nei, hjelpen foregår slik at Gud stiller til vår disposisjon overnaturlige midler hvorved vi kan foreta den lange reise som vil føre oss dit, — såfremt vi vil det. Vi kan ikke gå dit, og Gud gir oss derfor i dåpen den evnen vi etter naturen ikke har, til å «fly» dit. Dette bilde høres kanskje litt for englelig ut for noen, så la oss for all del gjøre det moderne. Det som skjer ved vår dåp kan da lignedes med det at vi mottar et fly som personlig eiendom. Det er Guds gave at før kunne vi ikke fly, men nå kan vi, — såfremt vi er villige til å bruke vår nye eiendom.

Forstår vi dette, da forstår vi også hva begrepet *det overnaturlige* betyr. Alt for ofte fratar vi det dets virkelige innhold og lar det betegne sekundære ting, slik som visjoner, mirakler, profetier. Dets mening er imidlertid først og fremst den at menneskets liv kan få en ny dimensjon av Gud, en realitetsfylde, som den menneskelige natur ikke kan gi det. Ordet overnaturlig betegner derfor det samme som ordet nåde, nemlig at det dreier seg om en gave fra Gud, noe som naturen ikke gir oss rett til.

Vårt kristne livs drama er nå historien om hvordan vi bruker det middel vi har fått til å bevege oss mot det fjerne mål. Vi fikk det gratis, bare på betingelse av at vi anerkjente Gud som målet for vårt liv og var villige til å erkjenne vår egen maktesløshet og var villige til å akseptere den hjelp Gud tilbyr oss.

Nå skulle en kanskje tro at Gud har gjort sitt og at resten kan overlates til oss? Slik er det imidlertid ikke. Det skal mere til enn et fly for å komme til et fjernt land. Først og fremst må vi lære å bruke det. Det er i dette tilfelle heldigvis ikke så vanskelig, men forutsetter iallfall at vi er villige til å la oss belære av dem som Gud har satt til lærere og derved til å motta en ny gave, en ny nåde, — troens nåde.

Vi har hermed mottatt det overnaturlige livs og troens nådegaver. Er dette tilstrekkelig? Nei vi trenger enda flere gaver fra Gud. For å bli i bildet, vi trenger f. eks. drivstoff. Først med bensin på tanken kan vi sette oss i bevegelse og komme på vingene mot det fjerne mål. Denne lignelse viser oss klart at vi på ingen måte kan tilskrive de frem-skritt vi gjør, vår egen kraft. Føreren av et fly vil neppe falle på å tro at det er hans egne muskler som driver flyet.

Vår illustrasjon er nå tilstrekkelig utviklet til at vi kan øyne muligheten av en løsning på problemer som ned gjennom århundredene har opptatt tenkere og som, dessverre, har ledet mange til å søke falske løsninger i en fornektelse av viktige sider ved Kristi budskap: problemer som spørsmålet om menneskets frihet og spørsmålet om forholdet mellom nåden og «Loven», mellom nåde og fortjeneste. Den løsning vi antyder her er ikke teknisk-teologisk, men på det praktiske plan gjør den det tilstrekkelig klart at det er ingen motsetning mellom frihet og nåde, mellom nåden og nødvendigheten av å følge loven.

Flyets fører vet at flyet ikke er laget av ham selv og han vet at det ikke er hans egen styrke som driver det. Like fullt er han på ingen måte passiv. Han har en meget viktig del i det som skjer. Han må blant annet sørge for at det er kontinuerlig tilførsel av drivstoff til motoren, han må holde flyet i kurs, han må unngå hindringer på vegen og følge luftens trafikkregler. Alt dette kan bare gjøres på grunnlag av Guds åpenbaring og ved Guds kraft, men vi kan gjøre det eller la det være, — i siste tilfelle med fryktelige konsekvenser.

Tilførselen av drivstoff kan kanskje illustrere vår mottagelse av overnaturlig næring — i Alterets sakrament. Tilførselen må dessuten holdes åpen. Her kommer bønnen inn. Når vi ber, gir Gud oss sin kraft til å gå fremover. Det er i denne betydning at vi kan si at vi «fortjener» Guds nåde ved mottagelsen av Sakramentene og ved bønnen.

Om vi forsømmer bønnen, vil vi snart komme i vansker; åpningen mot Gud blir for liten og vi vil snart ikke ha tilstrekkelig nåde til å holde oss «på vingene». Vi styrer mot bakken i stedet for mot vårt mål, vi forulykker — synder. Vår fart, den overnaturlige kjærlighet til Gud som holdt oss oppe, tar slutt.

Forhåpentlig har vi ennå beholdt vår tro, dvs. vår tekniske flyferdighet, og vårt håp, vissheten om at vi igjen kan komme på vingene, men vi kan allikevel ikke komme på veg mot målet igjen uten Guds fornyede nåde. Han som ga oss «flyet», må også reparere det. Denne «reparasjonen» foregår i skriftemålets sakrament når vi i sann anger ber om det.

Det som det kommer an på når vi engang skal gjøre regnskap for hvordan vi har utnyttet Guds nådegaver, er hvilken fart fremover mot Gud vi har oppnådd, hvor sterk kjærlighet vi har tilegnet oss. Om vi stadig nødlander og stadig møysommelig må arbeide oss opp igjen, vil fremdriften aldri bli stor. Det samme gjelder om vi laster vårt «fly» for tungt med jordiske goder. Kjærligheten til tingene og til tilfredsstillelsen av sansene er som tyngdekraften: Den kan bli for stor, slik at vi forulykker, og i et hvert tilfelle sinker den farten. For dem som ikke har annet ønske enn å komme så nær til Gud som mulig, er dette god nok grunn til å forsake mange ting som er kjære, men ikke strengt nødvendige.

Lenger skal vi ikke forfølge vårt bilde om flyet. En slik lignelse kan jo aldri dekke fullstendig. Det er nok om det har bidradd til å vise vår fullkomne avhengighet av Guds nåde og nødvendigheten av at vi bruker vår frihet til å åpne oss for den og handle i samsvar med den.

Gud er alltid den samme og rekker alltid kjærlig sine gaver frem mot oss. Det er vi som må gi opp vår selvtilstrekkelighet og selvtilfredshet, som må åpne oss mot ham og la oss forvandle, som ved hans kraft må bevege oss mot det absolutte Gode som alle verdens verdier bare gir svake og begrensede vitnesbyrd om.

Edvard Dahm Vogt.

Vatikanets radio

Edvard Dahm Vogt fortsetter gjennomgåelsen av grunnbegrepene i det kristne livssyn den fjerde onsdag i hver måned kl. 16.45—17.00. Neste sending er onsdag 23. februar. — Bølgelengdene er: 41.21; 31.10; 25.67 og 19.84 meter.

Den katolske kirke i året 1954 - En verdensoversikt

En oversikt over Den katolske kirkes verdensomspennende virksomhet gjennom et år kan selvsagt bare bli svært ufullstendig. Mens det kan gis et temmelig nøyaktig bilde av helt verdslige samfunns virksomhet, blir det noe annet når det gjelder en institusjon som Den katolske kirke. I nærværende oversikt, som er sendt ut av det katolske nyhetsbyrå KIPA, forsøkes derfor bare å fremstille de problemene som Kirken i våre dager er stilt overfor og hvordan dens ledere og tilhengere har forsøkt å realisere sine oppgaver og oppdrag i året som gikk.

Pavestolen

I hele året 1954 har Pavestolen tydeligere enn noen gang før oppmuntret til bønn, kommentert Kirkens lære og organisert apostolatet. På bønnens område var 1954 et *Maria-år*, hvis ytre manifestasjoner fant sted både i Roma og andre kjente steder i kristenheten: Lourdes, Fatima, Czestochowa, Einsiedeln m. fl. Tallrike Mariakongresser ble også holdt rundt i verden. Maria-årets høydepunkt fant sted i Peterskirken 1. november da Paven proklamerte festen for Marias dronningsverdighet som heretter vil bli feiret den 31. mai hvert år. Det ble også holdt flere Mariakongresser i Roma, og hver gang rettet Paven noen ord til deltagerne. Dessverre kunne han ikke være til stede ved Maria-årets avslutning 8. desember, da han for annen gang i 1954 var alvorlig syk.

På den universelle Kirkes område ble det på påsjons søndag 4. april på Pavestolens initiativ hele dagen bedt for «*Den tause kirke*», hvis lidelser ikke er blitt mindre i årets løp. Den 23. mai var også bønnedag, og da var det barna som ba for *verdensfreden* — på oppfordring fra Pax Christi-bevegelsen.

To pavelige rundskriv satte for øvrig sitt preg på året 1954, *Sacra Virginitas* av 25. mars og *Ad Coeli Reginam* av 11. oktober. Ved siden av disse, som snarere kan betegnes som hyrdebrev, sendte Paven 5. juni ut rundskrivet *Fastos Ecclesiae* i anledning av 1200-års dagen for den hellige Bonifacius's død. Den 7. oktober kom *Ad Sinarum gentem*, hvor Paven gir uttrykk for den engstelse som forfølgelsen av de kristne i China skaper.

Videre har Pius XII berørt en rekke aktuelle problemer, først i to kommentarer til de biskopene som kom til Roma i anledning av den hellige Pius X's kanonisering 30. mai og til festen for Marias dronningsverdighet 1. november. Begge disse er alvorlige taler om nåtidens doktrinære og moralske problemer. I anledning av *Den sosiale uke* i Frankrike i juli sendte han et viktig brev dit om god samfunnsånd, og endelig har han i Vatikanet holdt en rekke kongresstaler til lærere, leger, sosiologer, jurister, politifunksjonærer, medlemmer av Det internasjonale arbeidsbyrå etc. Når en ser gjennom disse taler, blir en slått av Pavens evne til å sette seg inn i alle slags problemer som reiser seg i vår tid. Året 1954 ble fremfor alt et fruktbart år for Pavestolen når det gjelder *stillingtagen til aktuelle spørsmål*.

Dessuten har Pius XII gjennom budskap eller representanter vært til stede ved tallrike *internasjonale*

sammenkomster hvorav flere er blitt holdt i Geneve. Særlig er han interessert i UNESCO. Den hellige stol har stadig anmodet de katolske organisasjoner om å samarbeide med de offisielle organer. Det er spesielt velgjørende å se den virkningsfulle rolle som de katolske organisasjoner har spilt, f. eks. i form av *hjelp til flyktninger og innvandrere*. I brever til «*Den sosiale uke*» i Canada insisterte Paven særlig på disse ting.

På det *diplomatiske område* undertegnet Paven 16. juni en overenskomst med Den dominikanske republikk.

Pius XII hadde den glede å se en av sine forgjengere fra dette århundre helligkåret i 1954, *Pave Pius X*. I dette selvsamme år har en kunnet registrere fem andre helgenkåringer og tre saligkåringer.

All denne aktivitet er blitt ledet av Pius XII med en energi som hverken hans 78 år eller to alvorlige sykdomsanfall har kunnet knekke. Det er nå grunn til å håpe at han vil få krefter til helt å overvinne sykdommen.

I Det hellige kollegium er fem italienske kardinaler døde i løpet av året. For tiden er kollegiet sammensatt av 64 kardinaler hvorav 21 er italienere. 27 nasjoner er representert.

Dette tilbakeblikk over Den hellige stols virksomhet kan ikke avsluttes uten å omtale Mgr. Montinis utnevnelse til erkebiskop av Milano. Mgr. Montini var en av Pavens aller nærmeste medarbeidere, og ved å sende ham til en av Italias viktigste erkebiskopseter viser Pius XII hvilken omsorg han har for den direkte sjelesorg.

Bispedømmets virksomhet

Problemene i forbindelse med omsorgen for sjelene varierer i de forskjellige deler av verden. De respektive bispedømmer er opprettet for å ta seg av spørsmål som reiser seg alt etter omstendighetene. Ett problem har nesten alltid bestått og er blitt enda mer fremtredende i 1954, later det til, og det er *skolene og ungdomsoppdragelsen*. Mange steder har det vært hovedinteressen, f. eks. i Tyskland, Frankrike, Belgia og De forente stater.

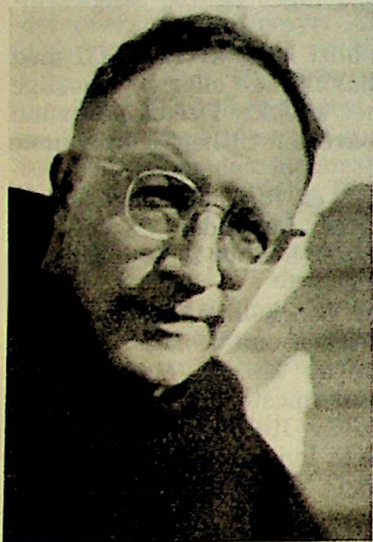
I Italia ble det sendt ut et viktig hyrdebrev 2. februar fra lederne for Biskopskonferansen. Foruten de vanlige punkter fremheves Kirkens spesielle vansker i dette land, den kommunistiske propaganda, ikke-katolske sekters innflytelse på den fattige og ofte dårlig opplyste del av befolkningen, de sosiale problemer, spørsmål i forbindelse med kringkasting, televisjon og film.

I Frankrike kom samtlige biskoper sammen til møte i påsken. Bl. a. behandlet de det vanskelige spørsmål om arbeiderprestene. Et selvstendig bispedømme (praelatura nullius) er tilknyttet abbediet i Pontigny, hvor arbeidermisjonsprestene skal utdannes heretter. Også de franske biskoper har vært meget energiske på skolens område og anser den for å være av aller største betydning.

(Forts.)

Pater Leo van Eekeren død

Tirsdag 25. januar døde fransiskanerpater Leo van Eekeren på Vor Frue Hospital i Oslo, rammet av slag, 55 år gammel. Hans død kom ikke uventet, men likevel plutselig. Han hadde samme morgen mottatt Alterets sakrament på sykesengen, og så bedringen i møte som den forhåpningsfulle pasient han var, forsåvidt i berettiget tro på en snarlig utskrivning. Fem dager i forveien var han blitt brakt fra sitt kjære Sylling i sykebil. Det var hans annet slagtilfelle, men denne gang så det ikke så alvorlig ut som da han i fjor første gangen kom slepende alene til Vor Frue og først etter måneders sykeleie kom seg på benene igjen. I over tyve år hadde han båret på en alvorlig sykdom, men han var ukuelig i sin livsvilje og virkelyst.

Pater Leo van Eekeren ble født i Maasbommel i Nederland 13. august 1899. Han trådte inn i Fransiskanerordenen knapt 19 år gammel og ble prestevigslet i klosterkirken i Weert 22. mars 1925. I 1927 kom han til Norge og virket vekselvis som kapellan, sogneprest og søstrenes rector i Arendal, Tønsberg, Oslo, Haugesund og Sylling — på sistnevnte sted som rector ved St. Frans - Xaversøstrenes noviciatshus, St. Hallvard kloster, i tilsammen 16 år.

Vi kunne fylle hele bladet med bare gode ord om denne herlige Guds trubadur fra vår egen midte — pater Leo av Sylling: en Norges Frans av Assisi. Det kan lyde noe drøyt for dem som ikke kjente ham. Men for dem som opplevde ham, sto han som en ekte Frans's arvtager på nordiske breddegrader. Han var som sogneprest Laudys sa i sin ypperlige og sterkt gripende sørgetale, «et oppkomme slått ut av livets fjell ved Guds nådestav». Hans fransiskanske iver kjente ingen grenser. Derfor kunne også dette gullkorn falle da biskop og presteskap etter gravferden var samlet for å minnes ham: «Nå vil ikke pater Leo gi seg før han oppe i himmelen har fått St. Fransiscus selv inn i Fransiskanernes III. orden!»

Det er sårt å tenke på at pater Leo nå er borte. Han var en helt, som ikke lar seg erstatte. Vi synes vi ennå ser ham, den syke mannen i sin brune munkekutte, stolpre seg skritt for skritt opp gjennom skoglandet, lasset med tunge planker og bord, på vei til «guttenes hytte» på åsryggen ovenfor St. Hallvards kloster. Det var vel dette som også førte til det altfor tidlige knekket. Men han visste hva han gjorde da han selv la slike bærer på seg!

Vi vil fra denne plass også takke pater Leo for hans lange og nidkjære medarbeiderskap i vårt blad. Også her var hans gode og positive vilje et eksempel til etterfølgelse.

Requiemessen ble holdt i St. Olavs kirke mandag 31. januar kl. 11. Kirken var selvsagt fylt til siste plass. Sogneprest Th. Notenboom, fransiskanernes superior her, forrettet, assistert av ordensbrødrene patrene Hanssen og Castricum; pater Hertman, Bergen, ledet seremoniene. I koret knelte Hs. Høyærv. biskopen, og over tredve av bispedømmets prester var til stede. Sogneprest Laudys sørgetale gjengis på de neste spalter, sammen med andre minneord. Etter at Biskopen hadde meddelt absolusjonen ved båret, gikk det

(Forts. s. 43.)

Sogneprest Laudys sørgetale

Pater Leo døde tirsdag den 25. januar. På denne dag begynner messen med følgende ord: «Jeg vet hvem jeg har trodd på og jeg er viss på at Han har makt til å bevare min arv til hin dag, Han, den rettferdige dommer.»

Det er Sankt Paul som har skrevet disse ord (2. Tim. 1, 12), men er de ikke som grepet ut av dette hjerte som sto stille forleden tirsdag? Var ikke hele hans liv preget av Gudstro, båret av Gudstro — en tro, urokkelig som Norges fjell: de er synlige på lang avstand og de roper til den vesle skute langt til havs: se, her er den trygge havn og den faste fjellgrunn og her kan du kaste ankeret, og her kan du sette din fot uten angst for drivsand: for her er mor Norge!

Slik sto han også på fjellgrunn — det fjell som Kristus har bygget sin Kirke på — og aldri ble han trett av å rope til så mangen en skute langt til havs: se, her kan du trygt kaste ankeret og her kan du gå i land, for her er Moderkirken!

Han hadde fått seg betrodd sannhetens lys. Og han satte såvisst ikke sitt lys under en skjepp. Han bar det med seg over alt, med denne enkle selvfølgelighet og denne barnslige frimodighet som kan være så særegen for Guds meget fortrolige venner. Lyset, det skulle skinne for alle han kom i berøring med, og skinte det

Takk til pater Leo

Vårt bispedømme har i pater Leo van Eekeren lidt et smertelig tap: Både prester, søstre og legfolk — særlig ungdommen — sørger over hans bortgang. De siste 16 år hadde han tilsynelatende bare en beskjeden post som rektor for novisiatet i Sylling, men hans virke og innflytelse kjente ikke grenser. Han var kjent og elsket av alle som presten med det lyse, fromme sinn og det gode hjerte.

Han var fylt av den ånd som en gang drev den hellige Frans av Assisi. Ved ord og eksempel prekte han denne ånden til alle han kom i berøring med. Han var fast overbevist om at denne ånd som en gang reddet Kirken fra verdsliggjøring, også var det beste legemiddel mot vår tids avkristning. Derfor samlet han særlig ungdommen om seg og de unge flokket seg gjerne om ham og hørte på ham. De visste at han var deres oppriktige venn som forsto deres vansker og bare ville deres beste.

Om pater Leo kan vi si det Apostelen Paulus sier om Vår Herre: «Han ble lydige, ja lydige til døden på korset.» Gjennom alle livets omskiftelser og gjenvordigheter var han alltid like lydige mot sine foresatte og sitt kall, like god og blid mot alle. «Det skal gå bra, pleide han å si, og går det menneskelig talt ikke bra, så går det godt allikevel.»

For dette eksempel på lydighet og hengivenhet, på urokkelig tillit til Guds Forsyn, på ekte barnesinn som springer ut av inderlig kjærlighet til Gud og troskap mot prestekallet, vil jeg på vegne av våre prester og troende si ham en dypfølt takk. Og denne takk vil vi vise i det vi ber for hans sjelero og tar oss til hjerte den preken hans enkle og fromme liv har vært for oss alle. R.I.P.

† Jac. Mangers,
biskop av Oslo.

ikke i hans tale eller skrevne ord, så skinte lyset i hans gode, uforglemmelige smil, det skinte i hans glade, tillitsfulle, optimistiske livssyn. Og Gud alene vet hvor mange tårer han derved har tørret, hvor mange sorgfulle han har trøstet, hvor mange fortvilte han har gitt livsmotet tilbake: Gud alene vet det, for det er sikkert at ikke engang Pater Leo selv har visst hvor megen godhet han spredte omkring seg: han var et oppkomme slått ut av livets fjell ved Guds nådestav.

Han var ikke sogneprest, men han hadde en stor *hjer-tenes* menighet som strakte seg langt utover kanoniske og konfesjonelle grenser. Det er jo betegnende for hans egenartede personlighet at hans død etterlater en hel østlandsbygd i sorg, at man midt på vinterstid bærer blomster til St. Halvard-klosteret og at han i den lokale presse fikk et ettermæle som ikke alene ærer og hedrer den avdøde, men like meget den edle forfatter. Hvor vakkert er ikke alt dette, hvor gripende og trøstefullt!

Hva er så årsaken til alt dette som jo må sies å være helt enestående? Hvor ligger hemmeligheten i hans evne til å dra alle til seg?

Det er vel ikke helt riktig å tale om hemmeligheter i forbindelse med hans enkle og åpne vesen. Pater Leo var rett og slett seg selv, det vil si: han var et barn av den himmelske Fader. Han tenkte med hjertet og han talte med hjertet: derfor fant han så lett veien til andres hjerter.

Han bar på sin sykdom i tyve år. Og for tyve år siden hadde han lovet Gud at han aldri ville klage. Det var et vakkert og et modig løfte. Men én ting er å love Gud noe, en annen er det å holde løftet. Pater Leo *holdt* sitt løfte. Han hadde helt sikkert sine tunge stunder, ja han hadde vel kanskje flere enn de fleste av oss. Men de tunge stunder hadde han *alene*: eller rettere sagt: alene med Gud og med ingen annen. Her er mange mennesker i kirken i dag. Men jeg er sikker på at ingen kan huske at han noen gang beklaget seg selv. Denne blide, godmodige og gemytlige pater var i virkeligheten en usedvanlig stor og sterk karakter med vilje som en stålfjær: myk og smidig, bøyelig og føyelig i Guds hender — men ubrytelig i Hans tjeneste.

Og han var som tjeneren i lignelsen: trofast over lite — for slik kunne det undertiden se ut for våre menneskelige øyne som er så vant til å måle og veie det vi kaller en «innsats» etter tall og utstrekning — men i Guds øyne er intet lite som skjøttes med troskap i Hans navn. Det er ikke lite å være den nidkjære og dyktige sjeslesørger i et novisiatshus gjennom 16 lange år — og å være det slik som Pater Leo var det: et levende eksempel på plikt-oppfyllelse, punktlighet og tålmodighet. Aldri vil våre St. Fransiskussøstre glemme hva han har betydd for dem i disse årene, da han stadig øste ut av sitt hjertes godhet og delte deres sorger og gleder.

Trofast over lite! Men i det vesle kontoret i annen etasje ble han den trofaste venn og den kloke rådgiver for ungdommen: han ble som en far for dem, med et varmt hjerte, men også med et årvåkent øye — intet lå ham vel mere fjernt enn sentimentalitet og han *viste* at han også hadde den gode fars myndige ord og mandige hånd, når det trengtes! Men om han gav ros eller ris, så skjønte ungdommen at både det ene og det andre hadde sitt utspring i kjærlighet. I dag er mange unge samlet her ved hans bære: det får være tegn nok for hvor godt de har forstått Pater Leo og hvor meget de holdt av ham. La dem også fortsatt stå æresvakt ved hans minne og ved hans forbilde!

Hans slektninger har mistet en hengiven bror som alltid fulgte levende med i deres ve og vel — hvor hap lengtet etter å gjense sitt fedreland ennå en gang! Men Gud kalte ham til en lengere reise som endte i evigheten.

På Hans høyerverdighet Biskopens vegne vil jeg takke Pater Leo for alt han har betydd for vårt bispedømme.

Og hva har han ikke vært for oss alle, hans medbrødre i presteskabet? Han var så beskjedent og ydmyk og ante ikke engang hvilket eksempel han stadig gav oss alle sammen i enestående tålmodighet i prøvelser som han bar med et beundringsverdig godt humør. Og jeg tør gjøre meg til talsmann især for dem som sto ham nærmest i åndelig slektskap: Fransiskanerne, og takke ham for det strålende eksempel på sann fransiskansk askese.

Nå har vi mistet ham. Men jeg har en sterk følelse av at nettopp nå har vi ham blant oss for aldri mer å miste ham. Og i evigheten skal vi ikke behøve å lete lenge etter ham. Blant himmelens endeløse skarer må jo en så særpreget skikkelse som den hellige Frans av Assisi tross alt være lett kjennelig. Vi vil finne Pater Leo i hans allernærmeste nærhet. Han hvile i fred! Amen.

«Det vil bli tomt etter pater Leo i Sylling»

skriver pastor Charles Østbye ved Sylling kirke i sitt vakre minneord i Buskerud Blad (27/1). De to prester følte seg som kolleger og venner, og vi vil gjerne ta med her disse broderord fra Sylling Prestegård, — hvor avdøde for øvrig ble minnet på et møte som fant sted der samtidig som sørgebudskapet hadde nådd bygden.

« . . . Budskapet om hans bortgang er blitt mottatt med vemod her i Sylling, for han hadde på en særskilt umiddelbar måte levet seg sammen med bygdens folk i alle disse år. Ikke så at han hadde noen videre menighetsmessig kontakt med bygdens folk, — hans kirkelige virke omfattet vesentlig det lille klostrets medlemmer; han drev da heller ingen «jakt på sjelene», men sto i vennskapelig forbindelse med bygdens prest og prestegården. Det som avtvang respekt og gjorde ham avholdt blant alle her, var det fine, fromme kristenmenneske i ham som søkte kontakt med mennesker tvers over de kirkelig-konfesjonelle grenser. Han levet og følte med bygdens folk i deres sorger og gleder. Og når de mange dører i bygden sto åpen for ham, var det ikke for en fremmedartet pater, men for vennen, den lyse, blide, velmenende, forståelsesfulle og hjertelige venn, som umiddelbart følte seg ett med dem alle.

Stilt og fredsålt ferdedes han mellom oss med et lyst smil og et godt ord til små og store. Hit til prestegården kom han på sine jevnlige besøk, og vi følte oss som kolleger og venner, selv om vi var klar over det som hver av oss sto for i sin kirkes tjeneste.

Det vil bli tomt etter Pater Leo i Sylling, men minnet om hans lyse, gode ferd mellom oss vil leve lenge. Vi lyser Guds fred over hans minne i Sylling.»

(Forts. fra s. 42.)

store sørgetoget av prester, ordenssøstre og venner fra nær og fjern — med avdødes søster og svoger fra Nederland nærmest båret — til Vår Frelses Gravlund, der pater Leo ble stedt til hvile i prestenes gravsted. Etter at kisten var senket, la journalist Hans Bruce ned en vakker blomsterkrans fra Norsk Katolsk Ungdomsforbund. Der var dessuten signerte kranser fra Katolsk Studentlag, Oslo Katolske Ungdomslag og fra speiderne. En flokk piker bar frem det øvrige blomsterveld — et ungdommens siste gripende farvel til en åndelig far og hjertensvenn.

IHK.

■ Tidsskrift-døden har hatt en rik høst over hele Europa etter siste krig. Det har mange årsaker — ikke bare økonomiske. Nylig måtte det eneste periodiske organ herhjemme for marxistisk ideologi, Torolf Elster's «Kontakt» melde pass og henvise sin leserkrets til å greie seg med et vegetativt liv i fremtiden. Og nå raser ennå en skanse sammen på den motsatte fløy, idet «Spektrum» i sitt siste nummer meddeler at det opphører. Riktignok loves der et nytt månedsskrift, «Horisont», men dette blir åpenbart av en helt annen type, og man vet som kjent hva man har, — ikke hva man får.

«Spektrum» hadde, tross en stadig mer innsnevret basis i retning av menighetsblad for antroposofene, innarbeidet seg en lesekrete og en prestisje som vel er uvanlig for et nordisk tidsskrift, og det er med atskillig anerkjennelse og takknemlighet at man blir tilbake gjennom de åtte tykke årgangene.

Det kan synes som noe av en skjebnens ironi at begge de nylig avdøde, «Kontakt» og «Spektrum», bærer navn som innebærer et åpenhetens og universalitetens program, og at begge ofte og ettertrykkelig — til tross for sin talentfulle redaksjon — har måttet tåle kritikk for sin sekteriske holdning. Vår sproggruppe er liten, vårt tidsskrift-lesende publikum ytterst fåtallig. De to dødsfall er kanskje et varsel om at almenkulturelle tidsskrifter bare er levedyktige i den utstrekning som de utgjør et forum, et møtested, for ulike åndsretninger. Det er ikke den doktrinære enøyethet, med de motvillig utparselerte husmannsteiger til polemiske innlegg, som interesserer det store publikum. Hva vi venter på er et tidsskrift som blir redigert generøst og intelligent etter det runde bords idé — et tidsskrift hvis program ene og alene består i å legge frem samvittighetsfullt alle tidens vesentlige kultur-faktorer og -strømninger. Kort sagt: Et tidsskrift hvis levedyktighet ligger i selve den ting at det gjenspeiler livet i hele dets brogede bredde.

«Horisont» heter Ernst Sørensen's nye tidsskrift. Så langt er alt bra. Vi venter spent på første nummer. Foreløpig snarere med skepsis.

■ Begrepet «læretukt» er noe som stadig har gått igjen i den kristelige presses kommentarer til den kirkelige krise i det siste. Ikke minst har det vært nevnt som kristenfolkets alternativ til kravet på politi-kontroll med helsefarlige vekselmøter, sist i forbindelse med en ekstatisk pinse-predikant som har vakt furore både i Øst- og Vestfold. Det er imidlertid vanskelig å få definert hva denne læretukt prinsipielt innebærer og hvordan den konkret skulle komme til å arte seg, enten det nå gjelder statskirken eller sektene. Her som ellers faller man tilbake på det intrikate spørsmål om autoritetens forvaltning i lærespørsmål. Det var Kierkegaard som i sin tid bemerket at protestantismen, i det øyeblikk den glemmer at den egentlig vil være en «korrigerende» bemerkning i marginen på katolisismen og tvert om etablerer seg som selvtilstrekkelig, isolert institusjon og kirkeavdeling, i virkeligheten mister hele sin eksistensberettigelse. Og oppdager smertelig at den ikke har en kirkes funksjonsdyktige organer. Så også i autoritetsspørsmålet. Det er noe av det samme som en annen fri-språkig danske, Kaj Munk har gitt et drastisk uttrykk når han i et intervju en gang uttalte:

«Kristelig sett betyr 9 biskopers ord ikke mer enn 9 grønnsakshandleres, sa den utmerkede Rosendal en stund før han

ble utnevnt til biskop. I Luthers menigheter er vi alle prester.» Katolikker må nødvendigvis, fordi de opplever sin egen kirke så fundamentalt forskjellig, stille seg uforstående til dette. Allerede i 1927 skrev Sigrid Undset noe beskt at «Statskirkens aand synes at bli forfærdet og forarget, naar noen virkelig tror, at der er religiøse meninger som ikke kan rummes i den». Og hun formulerte, mot påstander om katolsk «samvittighetstvang», vårt standpunkt i problemet «læretukt» så klart og udramatisk som noen måtte ønske det:

«Vil man med den katolske kirkes mandat og i dens navn utøve geistlig virksomhet eller beklæde teologiske lærestillinger i Kirkes tjeneste, da skal den staa som garant for hvad de lærer og forkynder, og da maa de f. eks. tilbakekalle eventuelle uttalelser som strider mot Kirkens lære. Kan de ikke det, faar de nedlægge sin virksomhet eller slutte sig til et andet kirkesamfund. Det og det er katolsk tro, og den som vil lære noget andet, maa ikke lære i den katolske kirkes navn eller utgi sin lære for catholicisme.»

Det er såvisst ikke katolisismen som lærer noe annet enn at et menneske først og fremst må følge sin samvittighet. Men den subjektive samvittigheten kan også fare vill, og den kristne sannhet står for katolikker grunnfestet i et ganske annet solid fundament enn den første og den beste individuelle oppriktighet.

■ Tidsskrifter går inn. Men noen nye kommer da også til. Ett av dem heter «Scenekunst», og er et organ for teater, opera, film, ballett og musikk, med utsikt ikke bare over Norge og Norden, men også over kontinentet og den angelsaksiske verden. De to hittil utkomne numrene, på henholdsvis 44 og 56 elegant illustrerte sider er av en slik kvalitet at det fortjener et særlig kryss i almanakken.

I «Scenekunst»s første nummer behandler «Berlingske Tidende»s skattede teateranmelder Jens Kistrup «Tendenser i det moderne teater», og kommer blant annet inn på det katolske innslag i fransk teater i samtiden, med utgangspunkt i et samleverk som «De Franske Intellekтуelles Katolske Sentrum» (CCIF) nylig har gitt ut.

«Her viser der sig det bemerkelsesverdige, at præcis de samme Bestræbelser, der netop nu synes at være de mest frugtbare i engelsk Drama, ogsaa gør sig gældende i Frankrig. Gennem alle disse Bidrag gaar som den røde Traad en Drift hen imod Teatrets Re-litterarisering — eller mod det filosofiske Drama, som Eksistensialisterne allerede stærkt har bidraget til, og for hvilket fra katolsk Side en Digter (og Kritiker) som Gabriel Marcel er en saa karakteristisk Repræsentant. Baade han, og Jean-Jacques Bernard (som i øyeblikket spilles på vårt norske Nationaltheater) reagerer i deres Bidrag meget voldsomt imod det «intellektuelle Melodrama», . . . De søger m.a.o. at føre Teatret bort fra det teatralisk-kunsthæderige og nærme det til det poetiske Drama. Og saaledes som det i England først og fremmest var T. S. Eliot, der praktisk og teoretisk angav den Retning, Teatret i Fremtiden vil følge, saaledes er det i Frankrig den som Dramatiker mere og mere dyrkede Paul Claudel man knytter sig til. Det kan diskuteres, hvorvidt hans Opfattelse af det religiøse «magiske» Teater og hans egen dramatiske Produktion kan siges at have Fremtiden for sig. Men Claudel's antinaturalistiske «Revolution» af Teatret sees i omtrent lige saa høj Grad bestaa deri, at Dramaet atter er blevet en «Funktion af Sproget» — Ordet skal paany indtage Førstepladsen i Dramaet, Dramaet hævde sin Plads som et Verk af Aand.»

Etter fjorårets suksess for Claudel i København, settes nå hans «Jeanne d'Arc på bålet» i våres opp i Stockholm. Mens vi her i Oslo venter, venter, venter. . . .

■ Dette er et sitat av et sitat. Fordi det er et tankevekkende sitat som fortjener å løftes ut av dagspressens døgnfluettilværelse og frembys til dypere ettertanke. Det stammer fra en artikkel nylig (18.11.54) i den svenske «Stockholms-tidningen» av Hjalmar Sundén, luthersk teolog og religionspsykolog med et betydelig navn hinsides Kjølen. Og vi siterer det fra vår kollega «Credo»:

Liturgi og Musikk

Gregoriansk musikk

Ettersom vi enda ikke har noen egentlig lærebok i gregoriansk sang på norsk, har mange følt savnet av en oversikt over de teoretiske og praktiske regler som er uundværlige hvis man vil bli fortrolig med Kirkens offisielle musikk, enten man nå ønsker å bli aktiv deltager i den, eller bare vil øke forståelsen — og dermed utbyttet — av det man hører.

For å bote på dette savn skal vi nå fremover bringe en slik oversikt her i St. Olavs spalter, og begynner i dag med en innledning.

Betegnelsen «gregoriansk sang» kommer av navnet på den pave som først samlet og organiserte oldkirkens melodier, Pave Gregor den Store, som levde fra år 540 til 604. Komponistene er alle som én ukjente. Melodiene ble til og utviklet seg litt etter litt i de forskjellige kristne forsamlinger og klostre, og i det sjette århundre ble altså de som da eksisterte samlet og tildelt sin plass i Kirkens liturgi av pave Gregor. Det ble fortsatt komponert «gregorianske» melodier i flere hundre år, melodier som også fikk sin plass i liturgien. Fra det 14.—15. årh. av begynte imidlertid den flerstemmige sang mer og mer å trenge den gamle kirkesang tilbake. Helt glemt ble den nok aldri, men det snek seg inn mange feilfortolkninger av den som følge av den nye musikkinnflytelse.

For vel hundre år siden begynte så de franske benediktineres banebrytende arbeid for å la den gregorianske sang gjenoppstå i sin opprinnelige skikkelse, et arbeid som ute i verden forlenget er kronet med de mest oppmuntrende resultater. Den gamle kirkesang viser seg fremdeles å ha sin livskraft i behold, og er ut fra sitt vesen og sin egenart den ideelle form for kirkemusikk, noe som Kirken på nytt har understreket i vår tid.

I begynnelsen skal den gregorianske sang nærmest ha vært en løftet, høytidelig tale. Når de hellige tekster skulle fremsies unisont, falt det naturlig at stemmene samlet seg på én og samme tone. Viktige ord og slutten på setninger og avsnitt ble markert av en annen tone, høyere eller lavere enn den første. De melodier som oppsto på denne måten er i sitt vesen kirkelige, fordi deres altoverveiende oppgave var å sette tekstene i det rette

«Den protestantiske skribenten trycks inte ens ha ställt sig frågan, vad vi egentligen satt i helgonens ställe. Här i Sverige utställes inga helgonrelikier, men man valfärdade till Gustav Vasas döda ben, när de härom året stördes i sin griftero. Franciskus, som på många sätt inkarnerade evangeliets ande, broderskapets och kärlekens, har en kyrka i Stockholm, som han borde ha speciell rätt till, gråbrödernas gamla kyrka, som nu kallas Riddarholmskyrkan. Där firas inte längre gudstjänst — endast turister betraktar höljerna för det som en gång var rikens karskhet eller ynkedom. Till dags dato har ingen funnit det egendomligt, att just Franciskus mist sin helgedom till förmån för en människodyrkan som vår kyrka sanktionerat. Vad har vi i Marias ställe? En feminiserad Kristus, och psalmer där de modersbundna projicerat längtan efter modern, som tvådde sitt barn och sedan drog det till sig och slöt det i sina armar, in i en bildvärld av blodstvagningar som utestängt många av dem som allra bäst behövt det från gemenskapen med Kristus, till vilken Maria kan föra människors barn.»

Fr. Candidus.

lys. Etter hvert ble så melodiene rikere. Vi ser det f. eks. i utviklingen av Alleluia-satsen i Messen, hvor gleden og lovprisningen etter hvert fikk uttrykk i rent koloratur-lignende melodier. Det er interessant å lese om hvordan de samtidige så på denne utvikling. Kirkelæren, den hellige Augustin (350—430) synes å begrunne Alleluia-melodiens tiltagende musikalske rikdom når han et sted sier:

«For hvem bør det synges slik, om ikke for den Gud hvis vesen er ufattelig? Og kan du ikke forklare det, og allikevel ikke tør tie om det, hva annet har du så å gjøre enn å synges så hjertet gledes uten ord og din glede ikke forstyrres av stavelsernes mål?»

Bønn og musikk må altså ikke skilles i den gregorianske sang. Hele dens skjønnhet og raison d'être ligger i dette. Men skal man virkelig lære den å kjenne, kommer en ikke utenom teorien, eller som vi kanskje heller skulle si: teknikken.

Den gregorianske sang er ved sin melodiske og rytmiske enkelhet en skjør ting, og selv en liten forskyvning kan være nok til å forandre karakter og uttrykk. Derfor er det så nødvendig å synges den riktig.

Egentlig er ikke den gregorianske teknikk så komplisert som den kan synes til å begynne med. Den kan tilbakeføres til visse teoretiske og praktiske regler som, hvis de først er blitt forstått, ikke er så vanskelige å overholde.

«Hvorfor da oppholde seg med teorien?», er det kanskje noen som innvender, «hvorfor ikke begynne å synges med én gang? Man gjør ikke tingen så innviklet hvis man skal lære et barn å spille piano f. eks.»

Svaret er at den gregorianske sang byr på problemer som ikke finnes i den vanlige musikk. Den gregorianske noteskrift er meget langt fra å eie den absolutte rytmiske presisjon som den moderne noteskrift kan rose seg av. Denne har et helt system av forholdsmessige noteverdier som bestemmer rytmen og som er angitt ved noter og tegn av forskjellig form: helnoter, halvnoter, kvartnoter, åttendedelsnoter osv.

Dertil kommer materielle holdepunkter, taktstreker, som en kan si hva en vil om, de betyr allikevel den store fordel å fiksere rytmen for øynene, fordi de på pålitelig måte presiserer plassen til visse rytmiske betoning som hjelper en å finne de andre. Den som er muskalsk og har rytmisk sans kan vanskelig ta feil.

I den gregorianske noteskrift finner vi ingenting av alt dette. Ingen taktstreker (de streker man finner har en helt annen betydning, de er tegn for logiske forlengelser av notene som står foran), ingen ytre tegn for rytmen, de forskjellige former av notene betyr ikke forskjellig noteverdi for alle noter, uansett ytre form, har samme verdi.

Men enkelte holdepunkter finnes det naturligvis, især *neumene* (neume: samling av noter som hører sammen). Allikevel må en kunne skjelve betydningen av de forskjellige neumer. Dessuten er det ikke neumer over alt. I gregoriansk sang hender det ofte at hver stavelse bare er forsynt med én note. Det er den såkalte syllabiske sang. I den er vi vel bare henvist til den latinske betoning for å finne en rytmisk veileder? Det er riktig, men det gjelder å vite på hvilken måte, dette spørsmålet er i grunnen mer komplisert enn det kan synes ved første blick.

Man kan altså si at i motsetning til den moderne noteskrift, angir ikke den gregorianske (med firkantede noter på fire linjer) i egentlig forstand takten og rytmen.

Hva er kvinnens frigjøring - hva er kvinnesak?

Enkelte ting i den senere tid tyder på at mange, både kvinner og menn, er begynt å interessere seg for disse begrepene, spekulere på dem for å få dem mer klarlagt. Antagelig er det for en stor del en virkning av Ellisiv Steens strålende gode Camilla Collett-studier, «Diktning og virkelighet» i 1947, og «Den lang strid» i 1954. I vinter er det blitt lest av «Amtmandens døtre» i kringkastingen, og denne gjenoppfriskning av Camilla Collett gjør at en tenker over om det hun kjempet for er realisert i våre dager eller om utviklingen har tatt en annen kurs enn hun mente. Er det noe i den unektelig litt gammelmødige beretningen «Amtmandens døtre» som ikke er utløst og tilendebrakt enda?

I det aller siste har Nationalteatret forsterket interessen ved Finn Havrevolds «Uretten». Her kommer problemet klart frem i dagen og blir så meget lettere å forstå fordi det presenteres av moderne mennesker. Artikler i dagspressen har dessuten hjulpet til med analyser og slutninger.

Hva skrives og spilles og tales det så egentlig om? Mange her i Oslo vet det vel, men for utenbysboende kan det kanskje ha sin interesse å få vite at problemet er ikke om kvinner skal arbeide ute eller hjemme eller begge deler, oppdra barn eller være advokat, gjøre ditt eller datt. Det der kan være knekkende likgyldig. Nei, en kan i alle fall late som om vi er kommet så langt at en kan velge det en synes er riktigst og passer for slik. En må nesten glemme at det har vært og enda er strev og strid for å få gjennomført opplagt naturlige rettigheter for kvinnene på en mengde områder, dette som er kvinnesak. Glemme det for å få øye på det bakenforliggende, dypere problemet, selve frigjøringen.

Hva er så den egentlig. Jo, det må være noe med synet på menneskeverdet. Det er så meget og så mange som står i veien for denne sannhet at kvinne og mann er akkurat like verdifulle mennesker, med de samme muligheter i seg til å nå de samme mål. Mannen har ingen rett fått til den beste stillingen fordi han er mann. Og når det skal være riktig galt, ingen rett til å pynte seg med kvinner og nyde dem når det passer ham. Heldigvis vil sikkert mange menn ta igjen her og si: naturligvis ikke. Og mangan kvinne skyver også på i gal retning ved å synes det er deilig bare å være pyntegjenstand. Det forhindrer ikke at både Camilla Colletts og Finn Havrevolds personer er eksponenter for faktiske tilstander rundt omkring

Mange tror derfor at den gregorianske sang ikke har noe spesiell rytme, eller at det bare er sprogets rytme som bestemmer den. Men dette er en misforståelse. *Den gregorianske rytme er en virkelig rytme*, — med sin særlige fysiognomi, det er sant, men allikevel en rytme som er likeså presis som den vanlige musikks. De forskjellige stykker, en syllabisk antifon likesåvel som den lengste Alleluia-vokalise, har sin bestemte rytme som det først og fremst gjelder å få tak i.

Siden noteskriften ikke angir denne rytmen med tilstrekkelig klarhet, er det nødvendig å kjenne de regler som tillater en å bestemme den. Det er klart at prinsippene å følge utledes på samme tid av rytmens natur i sin alminnelighet og av den rolle som den gregorianske neume og den latinske betoning spiller.

Neste gang skal vi derfor ta for oss rytmen i alminnelighet og den gregorianske rytme i særdeleshet.

Pater Thoralf Norheim, O. P.

oss, dengang og nå. Det skulle ikke spille noen rolle hva en kvinne og mann har for slags arbeid forutsatt at hun/han trives med jobben. Det som alene burde telle er hva de er og hvordan de vurderer hverandre og seg selv. Og her må det vel i all rettferdighets navn kunne sies, særlig hvordan han vurderer henne og hennes arbeid.

Nå er det sikkert like rettferdig å si at mange kvinner også vurderer sitt arbeid så altfor lavt når de er utøvere av det spesielt kvinnelige å stelle barn og hjem. Det er virkelig en del, i alle fall i byene, som mener det ligger høyere likesom å arbeide på kontor eller i forretning. Og så er det dem som ikke tar det arbeidet så alvorlig heller, for de akter å gifte seg. Et nydelig sirkus. På den andre og positive siden er det alle de unge mennene som tar sin tårn hjemme nå for tiden og forlengst er vokset fra forestillingen om at barnevask og støvsuging er under deres verdighet.

Men for å komme til bunns i dette med frigjøringen, det er vel i grunnen før en foretar seg noe, samme på hvilket område, at det må foregå noe i en. Kunne en ikke kalle det valgbevissthet. Om en f. eks. forsøkte å velge det arbeid, den mann, de livsforhold som kunne bidra til realiseringen av seg selv som menneske, de mål det innebærer. Kan en velge, er en jo fri. Den friheten skulle en ha i et kristent-demokratisk samfunn. Og at den er lik for begge kjønn er lære fra høyere hold. Camilla Collett, Ibsens Nora, Havrevolds Helle og flere sier det samme. Og enda går det så smått med å begripe — for ikke å si realisere — et slikt faktum! Sikkert derfor går det smått med kvinnesaken også, det å få laget samfunnet slik at det ikke blir mer strev for en kvinne enn for en mann å få praktisert sine spesielle evner og kvalifikasjoner.

Det er neppe blitt helt klart med denne artikkel hva som er frigjøring med Camilla Collett som pioner, og hva som er kvinnesak med mange tidligere og nåværende forkjempere. Spørsmålet kan diskuteres mener Bi —

LITTERATUR

Den katolske lære om ekteskapet. St. Olavs Forlag. 48 s.
Av dr. theol. J. van der Burg.

Forfatteren har ikke hatt noen lett oppgave med denne lille brosjyren om ekteskapet. Meningen har vært å gi en kort, skjematisk fremstilling — i katekismus form — av den katolske lære på dette punkt. Vi savnet en slik publikasjon — særlig prestene savnet et slikt hjelpemiddel i ekteskapsundervisningen. Dette savnet skulle nå være avhjulpet. Brosjyren gir en grei orientering om kirkens rent teoretiske syn på ekteskapets formål og midler, og om kirkens juridiske bestemmelser vedrørende ekteskapsakten. Dessuten noen praktiske råd og vink om gjennomføringen av et sunt fromhetsliv i hjemmene.

Å skrive en slik brosjyre kan ikke være lett, for fristelsen til å spre seg og til å utfolde seg om enkelte vanskelige sider ved ekteskapet er opplagt til stede. Jeg tenker på spørsmålene forbundet med: preventiver, periodisk avhold, abortus provocatus o. l.

Teoretisk kan en gi kirkens lære i to setninger. Men en kan ikke gi løsningen på de praktiske vanskene på en eller to sider.

Forfatteren har ikke vært helt heldig her. Når det gjelder periodisk avhold er forfatterens medisinske orientering ikke helt up to date. Behandlingen av visse uhyre vanskelige grensetilfeller i forbindelse med abortus provocatus virker direkte irriterende.

Heldigvis har forfatteren ikke forsøkt å løse de praktiske vanskene våre unge sytti-kvadratmeters ekteskap har å slite med.

En liten bemerkning til side 6 kan jeg ikke unnlate. «Bare når vi antar at Jesus forbød gjengifte i ethvert tilfelle, kan vi også forstå apostlenes utbrudd: «Står saken slik mellom mann og kvinne er det bedre ikke å gifte seg» (v. 10), noe som Jesus gav dem rett i (v. 10—12).» Dette siste virker meningsløst. Vers 10—12 gir ingen dekning for det. Heller det motsatte. Det burde ha stått: noe som Jesus ikke gav dem rett i. Skulle det kanskje være en trykkfeil?

Men ellers er brosjyren som sagt godt skrevet og vil komme til å bety en god hjelp i undervisningen og en god kilde til opplysning for annerledes troende. Prisen er lav og skulle ikke avskrekke noen. Vi takker sogneprest van der Burg for vel utført arbeid og ønsker ham friskt mot og lykke til med neste brosjyre.

Harald Taxt.

Fra den danske bokhøst.

Vi har ved flere anledninger gjort leserne oppmerksom på HANS REITZELS FORLAG, København, som står for utgivelsen av den interessante serie «Mennesket i tiden». I dag skal vi rette oppmerksomheten mot to andre serier som forlaget publiserer.

«Falkeserien» bringer for en billig penge (kr. 2.50) de fremste verker i dansk og utenlandsk litteratur. Billigserien teller allerede navn som Shakespeare, Wessel og J. P. Jacobsen, og nylig er et nytt storverk innlemmet i serien, «Pierre Abélard og Héloïse». Den gripende kjærlighetshistorie, som er et verdig sidestykke til Romeo og Julie o. a., gjengis her ved Abélards skrift «Mine trængsels historie» og de elskendes brev. Oversettelsen er beholdt fra en dansk utgave av 1905. Det nye ved denne utgivelse er Olav Pedersens mønstergyldige kommentar, som gir en lysende ramme om dette menneskelige drama. Med sikker hånd trekker O. P. opp linjene for dramaets historiske bakgrunn, og middelalderens tro og tankeverden blir her gjort levende for en. Og utgiveren klargjør også dramaets menneskelige side som lenge er blitt forkludret ved lettkjøpte psykologiske forklaringer. Olav Pedersen fortjener den største honnør for sitt bidrag til forståelse av en stor tidsalder og et stort menneskelig drama.

Forlaget har nå også startet en bokserie for helt moderne romaner. Luise Rinser har fått æren av å åpne «Perspektivs Bogserie», som innen årets utgang skal ha tatt opp en italiensk og en norsk roman. — Luise Rinser er som kjent en av de ledende forfattere i det nye Tyskland. «Ringe af Glas» bringer barndomserindringer, med klipp fra forfatterinnens lekeår, skolegang og hennes begynnende modenhet. Det er meget interessant innenfor disse ringer, som forfatterinnen trekker opp. Men ringene er harde og kjølige — og boken har noe kaldt og glassaktig over seg. Det er langt mellom det varme og lysende, og vi fornemmer det faktisk først på de aller siste sider. Men om ringene enn er risset inn i glass, har man utbytte av å følge opp i deres spor.

Og så går vi utenfor forlagets serievei og tar med en perle av en bok, «Mitsinari». Her forteller den franske prest André Dupeyrat om sin virksomhet gjennom 21 år som «mitsinari», misjonær, blant de ville i Ny Guinea. Boken åpner med en fargerik skildring av det uberørte og ufremkommelige ved naturen i disse egne, hvor stammene helt opp til våre dager har levet sitt

høyst primitive liv. For noen årtier siden møttes enkelte stammer av papuaerne med franske misjonærer, som forsøkte å fremstille sin tro ved et enkelt kjærlighetsliv og som for en del også lyktes i sitt arbeid. De innfødte har tatt imot den kristne tro — de har gitt opp kannibalisme og barnemord, de har bilagt de tradisjonelle ættefeider og stiftet Kristi fred. Men det har samtidig kostet å komme så langt. Man har måtte nedkjempe mange inngrodde fordommer og mange harde motstandere, blant dem de mektige medisinnmenn som man mange ganger har måttet måle krefter med, hva «undergjeringer» angår. Om man enn har vunnet mange seire, står det ennå meget igjen, og det forteller bokens siste del ganske tydelig om. Her følger vi pateren på en reise til en landsdel som ennå ikke har vært i kontakt med misjonen. Her trer primitiviteten fram i all sin gru. Her gjelder ingen annen lov enn styrkens og villskapens, her er fullblods kannibaler som stiller istand til et makabert festmåltid, hvor den ene grovhet overtrumfer den andre. Denne realistiske skildring fyller en med noe av den samme vemmelse som forfatteren selv følte da han overvar dette fornedrende og heslige skuespill.

«Mitsinari» er en praktfull bok om et heroisk og selvoppofrende misjonsarbeid. Den er mer underholdende og spennende enn reiseskildringer flest, og den er forsynt med en rekke praktfulle fotografier som på en ypperlig måte supplerer teksten. Utgaven har bare én lyte — den inneholder flere grove bommerter ved oversettelsen av spesifikt katolske uttrykk.

ARNE FROST-HANSENS FORLAG har i de siste år sendt ut mange katolske «blinkskudd». Av forlagets nyheter vil vi her særlig nevne pater Klars «Sker der mirakler i vor tid?». Pateren har hatt anledning til ved rituskongregasjonen å gjennomgå aktene for flerfoldige kanonisasjonssaker. Han har valgt ut 79 nyere tilfelle hvor sykdomshelbredelsene har hatt en slik karakter at vanlig kjente lover ikke strekker til som forklaring og hvor man har hatt skjellig grunn til å bruke betegnelsen «mirakler». 3 av disse tilfellene er gjengitt med en bredde som viser grundigheten i helgenkårsprosessen. Pateren har for øvrig i noen instruktive innledningskapitler nøye redegjort for gangen i en kanonisasjonsprosess og påvist hvilke sikre kauteler denne rettergangsmåten egentlig er omgjerdet med. Pater Klar har også en utmerket redegjørelse av grunnleggende spørsmål omkring mirakler — deres vesen, mulighet og formål. Det hefter bare én mangel ved denne del av boken: Forfatteren henviser utelukkende til eldre og meget gamle verker om miraklene og setter således til side alle de utmerkede bøker om mirakler som er utkommet i de senere år. Boken bør få en stor lesekrete her i Norden — og det kan neppe være utvilsomt at den fyller en stor oppgave som en instruktiv, saklig og brennaktuell bok.

Den kjente katolske forfatter Werne Bergengruen er presentert for det nordiske publikum med en smakfull liten bok, som inneholder to små noveller «Den spanske rose» og «De tre falke». Førstnevnte novelle bygger på et kjent og velbrukt tema innenfor den romanske verden. Den har tankedybde og spenning og er meget velskrevet. Også den andre novellen har meget å gi — om den enn virker noe mer fremmedartet. Om begge noveller kan en for øvrig si at de ikke viser Bergengruen på hans store høyder. Skal vi håpe at Frost-Hansens forlag sender ut ett eller flere av hans virkelige storverk.

Helge Røstad.

Fastelavnsfest

Også i dette år vil Mariakongregasjonen i Oslo holde fastelavnsfest til inntekt for feriehjemmet «Persbråten». Det har vist seg at feriehjemmet er uundværlig for menighetens, særlig for menighetens barn som hver sommer får et styrkende opphold der. «Persbråten» har en god klang i barnas ører, og øynene tindrer når en snakker med dem om det deilige stedet. La ikke anledningen gå forbi til å støtte den gode sak. Det vil bli en barneaften og en aften for voksne med utlodning av mange gode og nyttige gjenstander og god underholdning. Kom og ta venner og kjente med.

F. J. Fishedick.

Rettelse

I det overmåte interessante reisebrev fra Nord-Norge som vi offentliggjorde i nr. 1/2 d. å., var det kommet inn en opplysning vedrørende Alta gård, som vi er blitt bedt om å korrigere. Det het på s. 7, høyre sp. nederst, «at den berømte Alta gård med den hellige Josefs kapell nå betjenes fra Bodø». Sogneprest Rusche i Bodø, hvem uttalelsen ble tillagt, kan opplyse at dette selvsagt er en misforståelse fra intervjuens side: Det er «Den hellige families kirke» på Storfjord gård ved Stamsund på Vestvågøy i Lofoten som betjenes fra Bodø. Om Alta gård er derimot å si at den allerede i 1902 ble solgt til Staten, bortsett fra et mindre stykke jord samt den katolske kirkegården der, som den katolske sogneprest i *Hammerfest* fører tilsynet med, slik som ordningen har vært like fra 1902, da Alta ble opphevet som egentlig stasjon.

«Ungdomsforbundets Venner»

På Bispedømmets Ungdomsforbund hviler et tungt ansvar når det gjelder å sikre kontinuiteten i ungdomsarbeidet. Ungdomsforbundet står for utgivelsen av ungdomsbladet «Ignis», forbereder deltagelsen og gjennomføringen av den årlige Nordiske Sommerskole og gjør sitt ytterste for å fremme katolsk ånd i våre unge rekker etter det mandat som Den kirkelige øvrighet har gitt forbundet. Ungdomsforbundet setter sin lit til sine venner utover landet, til dem som med et årsbidrag av kr. 100 vil være med oss i vårt arbeide for Kirkens fremtid. Uten økonomisk støtte, ingen effektivitet, ingen fremgang! De mange unge krefter som står rede til å yte arbeid, hilser nye venner velkommen!

Ungdomsforbundets styre.

Fastelavnsfest

til inntekt for feriehjemmet

«Persbråten»

i foreningslokalet Akersveien 5, Oslo.
Lørdag 19. februar kl. 17: Barneaften.
Søndag 20. februar kl. 18.30: For voksne.
Kirkekaffe med loddsalg fra kl. 10.30.

Ta venner og kjente med.

MARIAKONGREGASJONEN

Ung amerikaner, katolikk, søker værelse m. adg. kjøkken eller full pensjon. Henv. Eksp.

Ung italiener i fast stilling, pen fremtreden, søker et værelse i Oslo el. nærm. omegn. Pensjon ikke nødv. Henv. Astoria Hotell (tlf. 41 37 70) el. St. Olavs Eksp.

UTLANDET:

VATIKANET

Ikke lenger «Vår syke pave.»

Pavens sunnhetstilstand blir langsomt, men sikkert bedre. Det er meldt fra Vatikanet ved kardinal Micara, pavens vikar for byen Roma, at bønnen Pro papa infirmo — for vår syke pave — skal erstattes med de normale bønner for Paven. Det samme er blitt bekjentgjort i Paris og andre steder.

Teknisk hjelp.

Pave Pius XII har disponert 2 000 dollars til De forente nasjoners tekniske hjelpeprogram, et fond som 70 nasjoner støtter årlig. Dette er det andre årlige bidrag fra Den hellige stol I brevet som fulgte med står det at Paven er meget interessert i planer som tar sikte på å bedre tilbakestående folks sosiale og økonomiske forhold.

Påskenaattsmessen.

Rituskongregasjonen har nylig bestemt at midnattsmessen natt til påskedag, som ble innstiftet på prøve for tre år av Paven i 1952, forlenges for ett år til.

Keiser Karl I av Østerrikes saligerklæringsprosess...

Innberetning er oversendt Den hellige stol. Prosessen som ble åpnet i Wien i 1949 vil nå bli ført videre av Rituskongregasjonen. Keiser Karl I., som ble den siste keiser i det østerriks-ungarske monarkiet, besteg tronen etter sin onkel Franz-Josef i 1916. I 1918 måtte han frasi seg denne og døde på Madeira i 1922.

Mendes-France i Roma og Vatikanet.

Den 12. januar i år mottok Pave Pius XII den franske ministerpresident Mendes-France i audiens. Samtalen varte et kvarter. Da Mendes-France ankom til Vatikanet, var han i følge med sin frue, Frankrikes representant ved Den hellige stol, Wladimir d'Ormesson og flere andre medarbeidere ved den franske ambassade i Roma.

Etter audiensen sa Mendes-France: «Nå vet jeg hva sann storhet er.» Pavens personlighet hadde gjort et sterkt inntrykk på ham, og han var glad over at sunnhetstilstanden lot til å være ganske god, og over at Paven var bedre informert enn noen annen om situasjonen i Frankrike og ellers i verden. Mendes-France på sin side hadde gjort det aller beste inntrykk både i Roma og Vatikanet på grunn av sitt enkle og livlige vesen. Audiensen fant sted i Pavens private bibliotek og til slutt ble også madame Mendes-France presentert for ham. Paven reiste seg for å ta avskjed, og før han ga velsignelsen til sine besøkende, holdt han en liten tale hvor han ba om Guds velsignelse over «sitt kjære Frankrike.»

Mendes-France og hans følge besøkte så Det sextinske kapell og Vatikanets bibliotek hvor de ble mottatt av prefekten for biblioteket, den spanske benediktiner Albareda og den franske dominikaner Laurent. Mendes-France var synlig interessert og diskuterte ivrig med benediktineren, helt til andre plikter kalte.

Mendes-France førte Paven en luksusutgave av en katalog over den berømte franske prest Bossuets manuskripter.

Etter besøket i Vatikanet ga Frankrikes ambassadør ved Den hellige stol en lunch til ære for Mendes-France hvor fem medlemmer av kardinalkollegiet var innbudt.

Det er sendt ut et offisielt komuniké fra Vatikanet om Mendes-Frances besøk hos Paven.

Æreslegionen.

I anledning av Mendes-Frances besøk i Roma er erkebiskoppen av Milano, mgr. Montini, og pro-statssekretæren Tardini, blitt tildelt Æreslegionens storkors.

Hierarkiet opprettet i Burma, India, og i Rhodesia, Afrika.

Det meldes at hierarkiet er blitt opprettet i Burma. Tidligere

har det vært fire vikariater og to apostoliske prefekturer i Burma. Nå er det to kirkelige provinser, Rangoon og Mandalay. Det er 130 832 katolikker i Burma som betjenes av 77 innfødte og 148 utenlandske prester.

Hierarkiet er også opprettet i det sydlige Rhodesia med kirkeprovinser Salisbury. Før var det tre vikariater og to apostoliske prefekturer der. Den engelske jesuitt, biskop Chichester, har vært apostolisk vikar i Salisbury i snart 25 år.

AFRIKA

282 000 afrikanere mottok i 1954 dåpen av misjonærer fra kongregasjonen De hvite fedre, ifølge en nylig utkommet statistikk. Katekumenenes antall oversteg for første gang millionen med 1 023 000. Antallet av misjonærer har bare vokst litt i samme tidsrom.

ARGENTINA

Prest arrestert.

En sogneprest i Cordova er blitt arrestert etter at han hadde kritisert den nye skilsmiselloven i sin preken under søndagsmessen.

Erkebiskoppen av Buenos Aires,

Kardinal Copello, er innlagt på sykehus. Han har hjerte- og nyrelidelse og har dessuten ikke kommet seg enda etter å ha falt ned med en heis og brukket flere ribben.

CANADA

Messeboken på eskimospråk.

To misjonærer fra Det apostoliske vikariatet Mackenzie har oversatt messeboken til eskimospråket.

ENGLAND

Vil den anglikanske kirken opphøre å være Englands offisielle kirke?

Den siste nasjonalforsamlingen i den engelske kirken fant sted i november 1954. Det var lange og interessante debatter om utnevnelsen av biskoper. Etter den nåværende ordning blir biskopene utnevnt av statsministeren. Riktignok blir domkapitlet for det ledige bispedømme tilstått en autorisasjon til selv å velge sin biskop, men med denne autorisasjon følger et «anbefalingsbrev» som angir den person som bør velges og som er blitt utvalgt av regjeringssjefen.

I hvilken situasjon ville den anglikanske kirken befinne seg hvis statsministeren ikke var kristen? Det er en mulighet som ikke er utenkelig. Og selv om denne er kristen, så har politikerne en skjebnesvanger innflytelse på utnevnelsen til viktige stillinger.

Det er en alminnelig oppfatning at denne politiske avhengighet er skadelig for den anglikanske kirke. Men det ville få betydelig følger å frata statsministeren kontrollen over de biskopelige utnevnelser. Før eller senere vil det nok komme en løsrivelse fra staten som følge av en forandring ved utnevnelsen av biskopene. Hvordan ville i så fall dette virke på kirkens sammenheng? Den anglikanske kirken forener i seg tre forskjellige retninger: anglikatolikkene eller de høykirkelige (som er skilt fra den romersk-katolske kirke vesentlig fordi de ikke anerkjenner Pavens overhøyhet), de liberale og de lavkirkelige. Disse tre retninger består

side om side og over innflytelse på hverandre. Det er blitt sagt at den anglikanske kirken er et møtested for alle former for teologi og samtidig en komplisert syntese av alle oppdelinger og alle sammenslutninger innen den kristne verden.

FINLAND

800 år siden kristendommen ble innført.

Finland feirer i år de første kristne misjonærers ankomst for 800 år siden. 700 års jubileet ble holdt i 1857, da en mente at det første korstog var ankommet til Finland i 1157. Noen år senere ble denne feil oppdaget av historikere ved Abo universitet.

FRANKRIKE

Lourdes.

På grunn av den stadig større tilstrømning av pilegrimer til Lourdes, har biskopen av Tarbes og Lourdes, Mgr. Theas, planlagt utvidelse av de kirkelige bygninger. Bare i 1954 kom det 3.5 millioner pilegrimer fra hele verden til Lourdes. I 1958 blir det 100 år siden åpenbaringene, og en venter da et meget større antall.

En katolsk «Foreldre-union»

er dannet i Frankrike. Nærmere 800 000 familier har sluttet seg til den, og da den er godt organisert, representerer den en betydelig makt, i følge det katolske dagbladet «La Croix». Grunnen til at katolske foreldre slik organiserer seg, er at det ikke undervises i religion på statens skoler i Frankrike. Det er derfor ofte vanskelig å få gitt barna en religiøs oppdragelse.

ITALIA

Nyttårønsker til Paven.

I anledning av årskiftet har over 100 medlemmer av den utenlandske presseklubb i Roma sendt en nyttårshilsen til Paven og ønsket ham god bedring.

Marianske frimerker.

Til minne om Det marianske år 1954 har det italienske postvesen utgitt to spesielle frimerker, ett til 25 lire og ett til 60. De gjengir to kjente italienske kunstverker, maleriet «Madonnaen med den hellige» av Perugino, og Michelangelos «Pietà».

Erkebiskop Montini og de hellige tre konger.

Det var på de hellige tre kongers fest at den høytidelige mottagelse fant sted i Milano. I henhold til en gammel tradisjon ble de jordiske levninger til de hellige tre konger funnet i Persia og brakt til Konstantinopel av St. Helena. Deretter brakte erkebiskopen av Milano, St. Eusturgio, dem til sin basilika i midten av det 4. århundre. 800 år senere, på Fredrik Barbarossas tid, ble de fraktet til Köln.

Med tanke på denne legende kjørte Mgr. Montini fulgt av ledende representanter for Kirken først til Sant Eusturgio basilikaen. Blant de mange gaver han mottok var det et skrin laget av en afrikansk kunstner i Somaliland. Det inneholdt gull, røkelse og myrra, og var oversendt av den apostoliske vikar av Mogadiscio i Afrika. I et brev som fulgte med, fortalte denne at ifølge en gammel tro kom den røkelse som de tre hellige konger brakte med seg, fra Migiurtina i Afrika. Og det er et historisk faktum at det ble produsert røkelse der for faraoene, grekerne og romerne. Men i almin-

DRAMMEN	
<p>NORLØFFS JERNVAREFORRETNING Drammen - Tlf 2085</p>	<p>Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN</p>
<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i></p> <p>Thorildsen's ANDR.</p> <p>Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen</p>

nelighet tror en at den afrikanske kongen, Balthasar hadde med seg myrra, ikke røkelse.

Utvidelse av det katolske liv.

Dagsavisene i Roma har ofret stor plass til sermoniene i forbindelse med Monsignore Montinis tiltredelse som erkebiskop av Milano. Av den tale som han holdt i anledningen er gjengitt følgende:

Det moderne liv og ekte kristendom.

Vi trenger en sann kristendom som er tillempet vår moderne tid, det er det problem som stiller seg for oss som et program. Hvordan kan vi forene vårt moderne liv med alle dets krav, forutsatt at de er sunne og lovlige, med en ekte kristendom? Han gikk så nærmere inn på hvilke problem som spesielt reiser seg i en by som Milano. Og videre på det ideologiske og moralske område talte han om at det måtte bli et forlik mellom den katolske tradisjon i Italia og det virkelige gode i den moderne humanisme.

Arbeidets verden.

Monsignore Montini henvendte seg tilslutt spesielt til Milanos arbeiderbefolkning som han sa var det karakteristiske for denne levende og moderne by. «Mot denne arbeidets verden vil jeg heretter rette mine tanker og sende min velsignelse. Til det håper jeg at jeg må bli forstått og hjulpet, og at jeg må få samarbeide hvor det blir gjort forsøk på å få arbeidet fra å være en slagmark til å bli et område for ærlige og fredlige kontakter menneskene i mellom. Hvor det er lidelser og urettferdighet eller lovlige bestrebelse på å oppnå sosiale forbedringer håper jeg som prest og som åndelig far for dere å få forsvare alle som trenger hjelp.

Enda noen ord må jeg si til de fattige og til dem som står utenfor: Til alle disse som for øyeblikket er oppmerksomme på meg på grunn av min tiltredelse her, retter jeg

en invitasjon og et råd. Kom, for Kristi armer er fremdeles åpne for dere. Vær ikke engstelige og vær sikre på at hvilken holdning dere måtte innta til mitt embete, forventning, bebreidelser, velvillighet eller det motsatte, så er det fra min side bare en følelse til stede: og den er inspirert av faderlig kjærlighet.»

SVERIGE

Bibelutstilling i Stockholm.

Fra Stockholm blir det meldt at den svenske konge vil åpne en vandreutstilling kalt «Fra bibelens land» den 25. febr. i år. Den omfatter verdifulle arkeologiske funn fra Palestina og materialet stammer fra offentlige og private samlinger i Israel. Vandreutstillingen har vært i De forente stater og er for tiden i London.

TYSKLAND

Påskentattens liturgi

vil i år bli sendt i fjernsyn fra en tysk kirke. Den vil kun sees innen rammen av den intereuropeiske fjernsyn-programutveksling.

Intervju med biskopen av Berlin.

I et intervju nylig uttalte biskopen av Berlin, Mgr. Wilhelm Weskamm, at det nå var praktisk talt umulig å øve noen innflytelse på unge mennesker mellom fem og atten år. Han fremhevet hvordan lærere og ungdom måtte få samvittighetskonflikter ved at Kirken og hjemmene på den ene siden og den gudløse stat på den annen kommer med påbud som står i strid med hverandre. Konfliktene blir enda alvorligere ved at mange sinn er blitt skadet av naziststyret.

Sommeren 1953 ble det sluttet en såkalt «våpenstillstand» mellom Grotewohl-regjeringen og katolske og protestantiske representanter. Denne våpenstillstand er ustanselig blitt krenket, og behandlingen av Kirken i Tysklands østsoner

STAVANGER			
<p style="text-align: center;">OLAF L. MÜLLER Sykeartikler - Drogeri - Parfumeri Stavanger</p>		<p style="text-align: center;">STAVANGER LIKKISTEFABRIKK JACOB O. SKRETTING Tlf. 20 433</p>	
<p style="text-align: center;">Alt for kirkegårder TH. VAALAND, kirkegårdsforretning Korsgt 46 - Stavanger</p>	<p style="text-align: center;">F. OHM Snekkerforretning Dører - Vinduer - Trapper Stavanger</p>	<p style="text-align: center;">J. F. MARNBURG Stavanger</p>	
<p style="text-align: center;">STAVANGER PLISSEFORRETNING Kjoler Bluser Undertøy</p>		<p style="text-align: center;">R. ELVIGS GLASSKUNSTINDUSTRI A/S Alt i glass Bygningsglassmester</p>	
KRISTIANSAND			
 <p style="text-align: center;">Knut Lie's Byens Stabbur TELEFON 2234 KRISTIANSAND S. VIS A VIS NORGES BANK</p>		<p style="text-align: center;">TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.</p>	
<p style="text-align: center;">Fetevareforretning - Salater - En gros og en detalj</p>		<p style="text-align: center;">A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning KRISTIANSAND S</p>	

fortsetter som før. Til og med er den materialistiske barne- og ungdomsoppdragelsen blitt enda mer intens.

Mgr. Weskamm kom videre inn på det gode forholdet mellom katolikker og protestanter i Øst-Tyskland. Det er omkring to millioner katolikker der idag, men på grunn av de mange ødelagte kirker blir det hver søndag av katolske prester lest ca. 1.700 messer i protestantiske kirker. Det finnes bare ett presteseminar i Øst-Tyskland og bare en katolsk skole hvor det også går protestantiske barn. Tross alle vanskelighetene hadde biskopen tro på at kommunistene ikke ville nå å gjennomføre sine planer med ungdommen. På grunn av forfølgelsene var det godt samarbeid mellom katolikkene og protestantene, og mange protestantiske prester hadde nylig tatt til orde fra sine prekestoler mot den nye østtyske familielov. En sterk religiøs tro er under utvikling i Øst-Tyskland for tiden. Den er mer solid forankret og når dypere enn hos mange kristne i Vest-Europa. Kanskje den lidende kirke i Øst har den oppgave å vekke Vesten fra en falsk følelse av ro, trygghet og overlegenhet, sa Mgr. Weskamm.

UNGARN

Kirkens stilling litt bedre.

De ungarske biskoper har lettere fått forbindelse med Den hellige stol i det siste og sendte Paven en hilsen da han ble syk i desember. De forsikret ham samtidig om deres trofaste hengivenhet og at de ba varme bønner for en snarlig helbredelse. Budapest radio sendte melding om Pavens sykdom.

Film om kardinal Mindszenty.

I London blir det for tiden spilt inn en film om kardinal Mindszenty, som får titelen «Fangen». Filmen beretter om kardinalens kamp mot de ungarske myndigheter. Både manuskriptforfatteren og regissoren er katolikker. Mgr. Thomas Croit-Fraser, tidligere seremoniar ved Vatikanbasilikaen, er geistlig assistent og den berømte skuespiller Alec Guinness har hovedrollen.

FREDRIKSTAD

HARTVIG SØRENSEN

spesialforretning
i arbeidsklær
Fredrikstad

GULLSMED WESSMANN

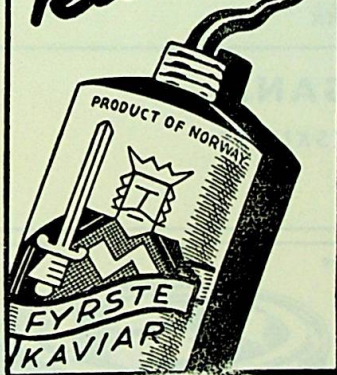
Fredrikstad

«GLOMMEN» og «FRESKO» Skofabrikker

S. Galtung Sætvedt,
Fredrikstad

APPETITTVEKKER
i praktiske tuber

*Første-
kaviar*

Paul **Johannesen** *sm*
DIPLOMOTIKER - URMAKER
FREDRIKSTAD

Østlandsk
ELEKTRISK 1/2-
Lys - kraft - varme - kjøling
Radio

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler.

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå
Bakgaten 10 - Tlf. 3062

ALT I GLASS, PORSELEN OG STENTØY

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad
Tlf. 2031

Fredrikstad
Glassmagasin
TLF. 1662 - 2062

TRONDHEIM

MURMESTER BERNT IVERSEN

Kongensgt. 66 - Tlf. 25522
Trondheim

SPRE
ST. OLAV

K. LUND A/S
Rørleggerforretning - Rørhandel
Trondheim
Etablert 1874

Djønne & Co

A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NOENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

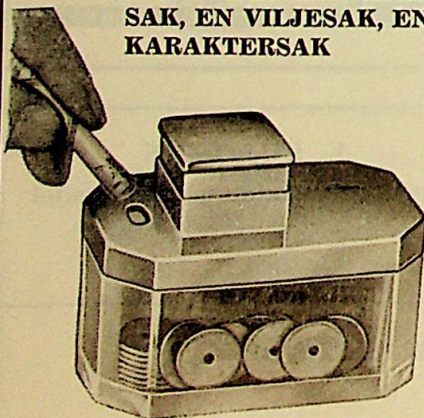
Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 683400

Beste leverandør av

KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

**Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

«K L A R»

Fåes i banker over hele landet

OBS!

Ved
adresseforandringer,

vennligst oppgi

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Kjøp hos

VARE ANNONSØRER!

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerep. — Ettersyr

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

engros

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell

Brilleoptikk

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

**Beste
og hurtigste
silpemiddel
for lager og
ventiler**